

DOSSIER DE PREMSA

Ajuntament de
Figueres

MUSEU DE L'IMPORDÀ

Ajuntament de
Figueres

Ajuntament de
Figueres

UN NOU MUSEU DE L'EMPORDÀ

Amb prop de 80 anys d'història, el Museu de l'Empordà emprèn una nova etapa en què, de la mà d'una reforma integral de la seva seu actual, actualitza el seu relat, reforça el vincle amb el territori i es projecta com un espai viu i dinàmic en diàleg constant amb les audiències.

Ajuntament de
Figueres

Una intervenció integral de l'espai al servei d'un museu del segle XXI

La renovació del Museu de l'Empordà ha suposat l'adequació d'un total de 1.500 m² repartits en quatre plantes, amb una redistribució dels espais orientada a optimitzar-ne l'ús. Al soterrani s'hi ubica l'auditori, ja operatiu des de la primera fase de les obres; a la planta baixa, l'espai d'exposicions temporals s'ha ampliat i es va reobrir fa un any; les primeres dues plantes acullen l'exposició de col·lecció, i al tercer pis s'hi han situat les reserves visitables, les oficines i una nova àrea de restauració d'obres d'art.

El projecte ha comportat també una important millora en eficiència energètica de l'edifici, amb la instal·lació de sistemes de climatització avançats, il·luminació LED i una instal·lació fotovoltaica d'autoconsum, que permeten un estalvi superior al 60%.

La intervenció ha estat possible gràcies a una inversió d'1,7 milions d'euros, finançada amb fons europeus Next Generation, gestionats pel Ministerio de la Vivienda y Agenda Urbana, i aportacions de l'Ajuntament de Figueres, la Diputació de Girona i la Generalitat de Catalunya.

Ajuntament de
Figueres

MUSEU DE L'EMPORDÀ

Un procés participatiu per repensar el Museu

Entre els anys 2021 i 2022, el Museu de l'Empordà va dur a terme un ampli procés participatiu per repensar la seva col·lecció, en el marc de la reforma integral de l'edifici. L'objectiu era definir una nova estratègia de renovació museològica que integrés una àmplia diversitat d'opinions i necessitats. Hi van participar més de 500 persones, entre ciutadania de Figueres i la comarca, i professionals del sector cultural.

La metodologia emprada va combinar diverses dinàmiques participatives i eines de consulta amb l'objectiu de garantir una representació àmplia i diversa del territori. Es van recollir **els interessos i les preocupacions de les persones consultades, posant especial atenció a les seves impressions, necessitats i desitjos respecte als continguts i relats del nou museu**. Per fer-ho, es van organitzar grups focals mitjançant sessions presencials amb ciutadania de diferents franges d'edat (joves, joves adults, adults i gent gran), així com trobades específiques amb l'equip tècnic i persones expertes. Paral·lelament, es van dur a terme enquestes de carrer, en què van participar 200 persones, i una enquesta en línia, que va recollir un total de 217 respostes.

El procés de participació ciutadana es va iniciar amb la presentació del projecte, posant en relleu el paper clau de les consultes ciutadanes i de les taules d'experts en la definició dels continguts i els enfocaments del nou museu. Es va compartir una anàlisi preliminar dels perfils dels públics potencials, així com la visió de la direcció pel que fa al marc conceptual, a l'espai expositiu i a les línies visuals.

Al llarg del desenvolupament del procés, es va promoure la participació activa mitjançant dinàmiques de pluja d'idees orientades a identificar i prioritzar els missatges i temes clau. A partir del debat col·lectiu, es van contrastar i enriquir les propostes narratives, i es va treballar la seva traducció a l'espai expositiu, posant especial atenció al recorregut i a l'experiència de visita. També es van recollir suggeriments sobre objectes i obres a incorporar a la mostra.

El resultat d'aquest procés va ser **una proposta de renovació museològica innovadora, inclusiva i arrelada al territori, construïda a partir de la participació activa de la comunitat** i d'una escolta atenta a les seves expectatives.

Ajuntament de
Figueres

Una nova mirada inclusiva i contemporània a la col·lecció, que vincula el territori, l'art i les emocions

A partir del diàleg amb la ciutadania, es va dur a terme la redacció del projecte museològic, que recull tot el buidatge de les diferents fases participatives, a càrrec de Margarida Loran, mentre que Cristina Masanés i Pere Parramon han estat responsables del guió museogràfic final, amb el suport de l'equip del museu, encapçalat per Eduard Bech-Vila.

El nou discurs abandona la cronologia tradicional i aposta per una mirada inclusiva i contemporània, que aborda temàtiques rellevants per a la ciutadania i incorpora una àmplia diversitat de tècniques i sensibilitats. De les prop de 3.000 peces que conformen el fons, se n'exposa aproximadament un 10%, amb una presència notable d'obres de dones artistes —que suposen el 20% del total d'artistes en exposició. El recorregut inclou pintura, escultura, dibuix, instal·lacions, fotografia, obra gràfica, arqueologia i indumentària, i abasta des de l'antiguitat fins al 2024.

El guió expositiu s'articula entorn de **dos conceptes centrals sorgits de la consulta ciutadana: persones i llocs**. Per enriquir aquesta estructura i evitar una lectura massa simple, es proposa un matís que destaca la interdependència entre ambdós conceptes: no hi ha persones sense llocs, ni llocs sense persones.

Aquesta connexió es reflecteix en els títols de les dues plantes —PERSONES i llocs i LLOCS i persones—, ressaltant gràficament la primera paraula per interpel·lar els visitants i convidar-los a reflexionar sobre la relació entre identitat i territori.

La proposta expositiva es construeix a partir de nocions essencials que configuren la identitat empordanesa i humana, articulades a través de verbs d'acció —com *Ser, Trobar-se, Persistir, Desitjar, Venerar, Celebrar, Caminar, Esventar, Intercanviar, Cuidar i Estar*—, per reforçar la idea de moviment, transformació i projecció. **Aquesta estructura flexible permet un recorregut lliure a partir dels quatre accessos disponibles, i facilita l'actualització per àmbits sense alterar el relat conjunt.** D'aquesta manera, el Museu es presenta com un espai viu, proper i obert, on les obres emblemàtiques surten a l'encontre del visitant, evitant la tradicional concepció de peça intocable.

A la primera planta, sota el concepte **Persones i llocs**, l'exposició posa en valor la identitat individual i col·lectiva construïda a través de la memòria, la transmissió generacional i la cura mútua. Els àmbits que conformen aquesta planta són *Ser, Trobar-se, Persistir, Desitjar, Venerar i Celebrar*.

Ajuntament de
Figueres

A la segona planta, amb el recorregut **Llocs i persones**, es reflexiona sobre la relació amb el paisatge, entès com a realitat compartida i experiència íntima. Els àmbits d'aquesta planta són *Caminar*, *Esventar*, *Intercanviar*, *Cuidar* i *Estar*. El conjunt ofereix una mirada contemporània i inclusiva que vincula el territori, l'art i les emocions.

Pel que fa a la selecció d'obres, s'han seguit criteris que responen tant a les necessitats conceptuals del nou projecte com a la voluntat de mantenir un fort vincle amb la ciutadania. En primer lloc, s'ha prioritzat l'elaboració d'un discurs coherent amb els resultats de la consulta popular i les aportacions de les taules d'experts. S'ha perseguit també l'objectiu d'actualitzar l'exposició, vigent durant molts anys sense canvis substancials.

Un altre criteri fonamental ha estat **mostrar obres de diferents moments històrics dins de cada àmbit, evitant la rigidesa cronològica i afavorint una lectura oberta de la noció de temps**. S'ha mantingut la presència de la majoria d'artistes ja representats, tot renovant algunes peces i incorporant nous noms per enriquir el relat.

La selecció ha tingut en compte les obres més representatives i estimades pel públic, així com les peces que han esdevingut paradigmes del patrimoni empordanès. Addicionalment, s'ha treballat per ampliar la quota de gènere i per diversificar els formats i disciplines, incorporant pintura, escultura, dibuix, obra gràfica, il·lustració, enregistrament de performance i vídeo.

Finalment, s'han previst obres alternatives que permetin garantir la continuïtat del discurs expositiu en cas que sigui necessari retirar peces per motius de conservació, préstecs o altres circumstàncies.

Ajuntament de
Figueres

Un museu amb prop de 80 anys d'història

Amb prop de 80 anys d'història, la trajectòria del fons del Museu de l'Empordà, iniciada l'any 1876 amb la donació de Joan Tutau al futur Museu de Pintura del Col·legi d'Humanitats —avui institut Ramon Muntaner—, així com les donacions de prohoms de la ciutat i dipòsits, com els del Museo Nacional del Prado, es presenta mitjançant un audiovisual instal·lat a l'àrea de reserves. La renovació ha fet possible, per primera vegada, l'obertura d'aquest espai al públic i ha permès dur a terme tasques de conservació preventiva, restauració d'una part significativa del fons i millora de les condicions generals de preservació.

Aquesta dimensió històrica es desplega també al llarg del recorregut per les sales amb la selecció de 50 obres rellevants de la col·lecció empordanesa, presentades amb cartel·les ampliades.

El Museu de l'Empordà ha destacat amb aquestes cartel·les ampliades artistes essencials per entendre el patrimoni artístic i cultural de la comarca, des del segle XIX fins a l'actualitat. Entre ells, figures com Salvador Dalí, Ramon Martí Alsina i Àngel Planells representen l'evolució del surrealisme i del realisme pictòric, mentre que artistes com Ricard Ansón, Daniel Lleixà o Josep Ministral reflecteixen la força del paisatgisme empordanès contemporani.

També es reconeixen creadors vinculats a l'avantguarda com Esther Boix i Bartomeu Massot, escultors com Llorenç Cairó i Anton Casamor, i fotògrafs com Joaquim Fort de Ribot. El Museu posa igualment en valor trajectòries singulars com les de Carme Escursell, així com artistes joves com Eudald de Juana i Tura Sanglas, que aporten noves mirades sobre l'art i la identitat.

Paral·lelament, es destaquen peces arqueològiques de gran rellevància, com la ceràmica àtica de figures roges del segle V aC, la ceràmica italiota de figures roges d'Apulia, o el bol amb mugrons del Cau Conillers, testimonis de les primeres formes culturals del territori. Altres objectes, com l'urna cinerària de la necròpolis de Can Bech de Baix i la destal plana de bronze trobada a Vilanant, il·lustren la riquesa del passat prehistòric i protohistòric de l'Empordà.

Amb aquesta selecció d'artistes i peces, el museu ofereix una lectura profunda i diversa de la seva col·lecció permanent, connectant història, territori i creativitat.

Ajuntament de
Figueres

El vincle amb el territori: l'Empordà

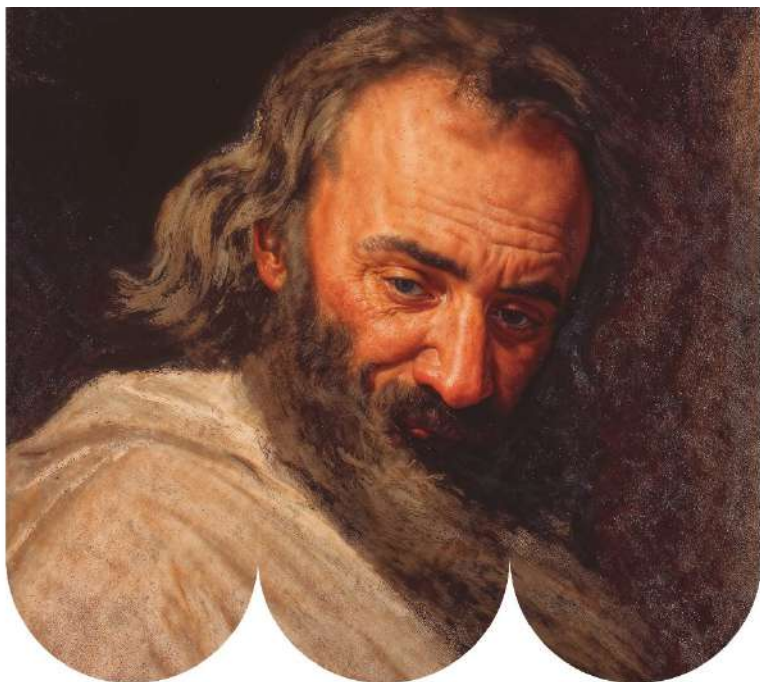
Amb la nova proposta expositiva, el Museu de l'Empordà reforça el vincle amb el territori i posa en valor la seva col·lecció i la producció artística vinculada a l'Empordà de diverses maneres. En primer lloc, parteix d'una consulta ciutadana que ha permès incorporar les inquietuds, els desitjos i les expectatives de la comunitat local, creant així un relat que ressona amb la identitat col·lectiva. L'estructura conceptual de l'exposició, articulada entorn dels eixos "Persones i llocs" i "Llocs i persones", estableix un diàleg indissociable entre la societat i el paisatge empordanès, destacant el paper fonamental que tots dos elements juguen en la configuració de la memòria i la cultura locals.

El recorregut evita una mirada historicista i opta per una lectura contemporània i oberta, combinant obres d'èpoques diverses per il·lustrar la continuïtat vital i creativa del territori. La selecció d'obres inclou artistes històrics com Àngeles Santos Torroella, Salvador Dalí o Ramon Martí Alsina, així com creadors contemporanis com Eudald de Juana o Tura Sanglas, consolidant la presència d'una producció artística empordanesa diversa i dinàmica. A més, la proposta amplia la quota de gènere i disciplines artístiques, oferint una visió rica i polièdrica de l'art vinculat a l'Empordà, des de la pintura i l'escultura fins al vídeo o la performance.

A través d'aquesta nova mirada, el Museu no sols preserva la memòria del passat, sinó que la reactiva, convidant a una reflexió crítica i emocional sobre el paisatge i la societat actuals, i posicionant-se com un espai viu, en diàleg permanent amb el territori i la seva gent.

Ajuntament de
Figueres

ELS EIXOS DISCURSIUS

Ajuntament de
Figueres

Presentació

Un museu, una ciutat, un paisatge, una gent. Al Museu de l'Empordà tenim cura d'un fons d'art procedent de diferents moments del temps, des de peces produïdes avui fins a objectes utilitzats pels primers humans que van habitar aquesta geografia.

L'exposició neix d'un ampli procés participatiu dut a terme a Figueres, on ens heu demanat un museu viu on es parli de PERSONES i de llocs, de LLOCS i de persones, perquè no hi ha una cosa sense l'altra. Un espai d'art encarat a allò que sentim, volem i somiem els qui vivim en aquest paisatge variadament humà que és l'Empordà.

A la primera i segona planta, transitareu per la nostra Col·lecció de la mà de tot allò que ens fa ser com som. Us convidem també a conèixer com s'ha anat configurant la Col·lecció d'art del Museu en un audiovisual a la tercera planta.

Passeu, sentiu i gaudiu, això és casa vostra.

Textos d'àmbit

[Planta 1] PERSONES i llocs

PERSONES i llocs. Accés escala

L'herència rebuda generació rere generació, dels avis propers o dels avantpassats, actua com a memòria que dona forma al nostre temps. El nou i el vell, els qui arriben i els qui se'n van, les seves experiències ens fan de mirall. Perquè les persones som individus però també som família, veïnat, poble i planeta. Aquí, a l'Empordà, des de fa molts segles, som un i molts alhora, cèl·lula i teixit, unitat i conjunt, com aquesta exposició celebra.

PERSONES i llocs. Accés ascensor

Mare és una de les paraules més antigues. Té a veure amb un aprenentatge fonamental i indispensable: la capacitat nutrícia apresada al costat de la mare. Deu ser aquest un dels primers aprenentatges en el camí de ser persones. Un desig guaridor que invoquem quan estem sols i que reproduïm quan ens trobem amb aquells a qui estimem. Tenir cura d'aquell qui et cura és tenir cura de la vida. Som persones que cuidem persones.

Àmbit 1. Ser

Has provat a dir qui ets? Mirant endins, en un exercici possible, emergirà un lloc de trobada entre natura i cultura, entre allò que s'espera de nosaltres i allò que volem, entre les imposicions i el desig de mantenir-nos. Hi trobaràs hàbits, actituds, gestos, renúncies i quimeres. La identitat té més de camí que de punt d'arribada. Ser és afirmar i afirmar-se, celebrar qui som i com volem viure.

Àmbit 2. Trobar-se

El vincle no té edat. Del lligam originari que establim quan arribem al món n'incorporem un bagatge essencial per viatjar per la vida. Són els afectes. Confluïm quan ens trobem, quan no estem sols, quan tracem un camí d'anada i tornada, quan alguna cosa ens uneix a un altre. Connexions, lligam, nexes, confluència, trobada.

Àmbit 3. Persistir

Ho fem cada dia i a tots els moments del temps, quan som infants i la vida comença, quan som adults i la vida segueix, quan no hi som i algú ens recorda. Ho fa la natura, ho fa la vida. Des de la més diminuta fulla del bosc, la natura persevera i nosaltres amb ella. Persistim quan diem qui som, quan no fem enrere, quan sabem què volem, quan no renunciem.

Ajuntament de
Figueres

Àmbit 4. Desitjar

Et miro. Em mires. El desig bateja en singular però esclata en plural. Ens hem desitjat sempre, aquí i arreu, d'ençà que som persones i també abans de ser-ho. Forma part de la naturalesa humana atansar-se al foc de la bellesa i beure de la font del desig, però a cada casa es fa amb una pronúncia diferent, pròpia i especial.

Àmbit 5. Venerar

En un lloc de llocs com és l'Empordà, moltes persones han aixecat la mirada cap a l'univers o han tancat els ulls per trobar, endins, el seu propi cel. Tot i saber-nos petits, tenim la rara capacitat d'anar més enllà de les coses, de dir allò que no cap en les paraules i sentir-nos participants de l'infinit. Creiem, admirem i sovint eixamplem la realitat amb l'art, la cultura i el pensament.

Àmbit 6. Celebrar

Aplaudim el menjar i la taula, els sentits i els plaers, el vi i el paisatge, la música i la nit, l'amistat i l'amor, l'art i la vida. Riem quan estem contents i cantem quan volem compartir. A vegades ens surten ales i ballem amb una lleugeresa que s'encomana. Celebrem la celebració i festegem la festa. I ens agrada i volem que duri!

Textos d'àmbit

[Planta 2] LLOCS i persones

LLOCS i persones. Accés escala

El paisatge, com la tramuntana, viu tant a dins com a fora; és una realitat compartida i, a la vegada, personal; és allò que es percep d'objectiu però també allò que es sent i es pensa, allò que s'hi projecta com a subjectiu. Per això tothom és convidat a passejar pels seus camins antics, ja transitats, i a obrir-hi noves senderes, potser solitàries i intransferibles.

LLOCS i persones. Accés ascensor

De cels i paisatges, de camins i horitzons. Hi ha geografies que es deixen i altres que es descobreixen, hi ha territoris castigats i raconades de somni, hi ha paisatges sofrerts i altres d'empoderats. Hi ha qui lluita, amb una urgència que avui ens interpel·la a tots, per preservar-ne la seva dignitat. Aquest és un convit, des de l'art, a pensar quin paisatge volem i quin horitzó ens diu.

Àmbit 1. Caminar

La muntanya a dalt, la mar arran, la plana endins i les fronteres a prop. El paisatge empordanès és un dibuix de camins. I caminar no és només anar d'un lloc a un altre, és conèixer, tenir experiència de l'itinerari i de tot allò que ofereix. Sigui la ruta curta o llarga, imposada o volguda, sigui un èxode o una odissea, es fa via posant un pas rere l'altre. Perquè no caminem per anar o venir, caminem per ser i estar.

Àmbit 2. Esventar

La tramuntana és un vent que pica del nord, de les muntanyes o del *trans-montanus*. Un vent que neteja i asseca, manxa i rebufo, enfredoreix i emblaveix, xiula i gemega i udola, fa cruixir els racons, electrifica l'ambient, embogeix les persones i aviva el delit creador, i aquí, a l'Empordà, sempre defineix.

Àmbit 3. Intercanviar

Entre les serres de l'Albera i les Gavarres, passant per la plana i abocat al *Mediterraneus*, aquest mar situat "enmig de terres", el paisatge empordanès és fet d'intercanvis. Va ser aquí on, al segle VI aC, venint de la Jònia, a la llunyana Grècia, i passant per Massàlia o Marsella, uns comerciants inquiets van fundar Empòrion, que vol dir mercat. Des de llavors, aquesta terra és un espai de pont, de viatge i d'apropament.

Ajuntament de
Figueres

Àmbit 4. Cuidar

Tenir cura no és equilibrar i prou, sinó trobar els equilibris que li escauen a cada un, a cada indret i en cada moment. Cuidem dels altres, del nostre llegat i del nostre entorn. Guarim ferides i acaronem fermament. Estimem el passat per construir futur, segellem amb or les esquerdes i apaguem els incendis sense esgotar les fonts. En quins gestos ens hem de reconèixer per posar la vida al centre?

Àmbit 5. Estar

Habitar un paisatge i una gent. Identificar què tens tu, d'un lloc, i com hi ressona la teva presència. Què és un espai de vida? En quin blau et reconeixes? Quin vent et diu? Quin horitzó et convoca? Més que habitar un lloc, són els llocs qui ens habiten. Hi estem imbricats, enxarxats i en formem part fins a configurar-ne l'esperit del lloc.

[Planta 3] La Col·lecció, ben a prop

Tots els museus tenim una història. Com han anat arribant les obres d'art? Quines donacions han contribuït a fer créixer els nostres fons? Com s'ha configurat la Col·lecció? Com en tenim cura? Volem explicar-te el nostre trajecte com a Museu de l'Empordà. També volem compartir amb tu la reserva d'obres que un dia baixaran a sales per configurar nous relats i nous diàlegs. En aquesta planta, viuràs la Col·lecció, ben a prop.

Ajuntament de
Figueres

SELECCIÓ D'OBRES

Ajuntament de
Figueres

PINTURA

Vicente Berdusan, *Sant Atil·là* (1690). Oli sobre tela. Dipòsit del Museu Nacional del Prado

Ángeles Santos Torroella, *La Terra* (1929). Oli sobre tela. Museu de l'Empordà

Ajuntament de
Figueres

MUSEU DE L'EMPORDÀ

Ramon Reig, *Magranes* (s/d). Oli sobre fusta. Museu de l'Empordà

Joan Ponç, *Paisatge* (1949). Monotip. Museu de l'Empordà

Antoni Tàpies, *Autoretrat* (1950). Tinta sobre paper. Museu de l'Empordà

Ajuntament de
Figueres

Evarist Vallès, *Crani i ampolla* (1956). Oli sobre tela. Museu de l'Empordà

Salvador Dalí, *Sant Narcís* (1962). Tècnica mixta sobre cartró. Museu de l'Empordà

Ajuntament de
Figueres

Assumpció Mateu, *Trepitjant el silenci*
(2005). Tinta sobre paper i impressió
digital. Museu de l'Empordà

OBRA GRÀFICA
Enric Sió, *Cadaqués* (1979)

Ajuntament de
Figueres

FOTOGRAFIA

Joaquim Fort de Ribot, *Imatge del monestir de Sant Pere de Roda* (1960)

ESCULTURA

Eudald de Juana, *Meteor* (2019). Resina acrílica i pintura a l'oli. Museu de l'Empordà

Ajuntament de
Figueres

ARQUEOLOGIA

Autoria desconeguda, Fragment de ceràmica (530 a.C - 320 a.C). Ceràmica àtica de figures roges. Museu de l'Empordà

INDUMENTÀRIA

Vestit a la francesa de seda amb motius florals (autoria desconeguda, c. 1770 - 1789). Seda. Museu de l'Empordà

Ajuntament de
Figueres

INFORMACIÓ PRÀCTICA

WEB DEL MUSEU DE L'EMPORDÀ
<https://www.museuemporda.org/>

XARXES SOCIALS

X, Instagram i Facebook: @museuemporda

ADREÇA

La Rambla, 2,
17600 Figueres
972 50 23 05

HORARIS

De dimarts a dissabte de 10 a 19 h
Diumenges i festius de 10 a 14 h
Dilluns no festius tancat

PREUS

Entrada individual general: 5 €

Entrada individual reduïda: 2,5 € (Carnet Jove, carnet Circuit d'Art, carnet d'estudiant, carnet família nombrosa)

Entrada gratuïta prèvia acreditació corresponent: Menors de 18 anys, jubilats, aturats, membres de l'ICOM, membres de l'Associació de Professionals de la Museologia de Catalunya

Ajuntament de
Figueres

CRÈDITS

Producció

Ajuntament de Figueres
Museu de l'Empordà

Direcció

Eduard Bech-Vila

Coordinació

Teresa Miquel Malé

Restauració

Judit Birosta Massoni

Suport tècnic

Roser Asparó Pedragós
Joan Utges Domínguez
Laura Giró Bronsoms (en pràctiques)

Atenció al visitant

Enric Bosch Juanola
Nuri Brugarat Ballestin
Mònica Carrión Garzón
Víctor Fuentes Martí

Projecte museològic

Margarida Loran

Projecte museogràfic

Cristina Masanés
Pere Parramon

Servei educatiu

A més mar, més vela

Concepció gràfica

Àlex Gifreu

Concepció d'espai

Pep Canaleta – 3Carme33

Crèdits imatge portada

Jordi Puig

CONTACTE DE PREMSA

Àngels Miralles 654935315
premsa@puntdefugacultura.cat

Amb el suport de:

Next Generation
Catalunya

**Generalitat
de Catalunya**

Diputació de Girona

